

Discurs d'inauguració del curs 2015-16

11-09-2015

Doctors i doctors claustrals,
Molt Honorable Senyora Presidenta del Govern de les Illes Balears,
Excel·lentíssim Senyor President del Consell Social,
Distingides autoritats,
Benvolgudes amigues i benvolguts amics,

En primer lloc us don les gràcies per haver vingut i haver volgut compartir aquesta solemne sessió d'inici del curs 2015-16. Un curs en què, com sempre, volem oferir el millor de nosaltres als alumnes i a la societat.

Permeteu-me que abans de començar faci un gemec sortit de l'ànima pel drama social que viuen els refugiats, amb el compromís que la nostra universitat durà a terme les accions necessàries per facilitar la col·laboració interuniversitària, d'acord amb la CRUE, per afavorir-ne la integració.

Moltes gràcies, doctora Ramon, per la vostra interessant lliçó. La primera d'aquest curs.

Avui, amigues i amics, encetam un nou curs amb la coincidència de ser el primer de la legislatura d'un nou Govern sorgit de la conjuntura política de les darreres eleccions del passat mes de maig. És, si més no, un moment de refermar compromisos ja contrets, d'albirar plantejaments de nous horitzons i d'expectatives de futur.

Des de la UIB som ben conscients que s'obre una nova etapa, en la qual ens agradaria que brollàs el sentiment que en educació no hi ha despesa sinó inversió i que invertir en educació, tenir cura del sistema educatiu, promocionar la recerca i la innovació, és el millor camí —potser l'únic camí— per encarar el futur amb garanties d'èxit.

És cert que, tot i l'escenari econòmic viscut, la UIB és una de les universitats més ben situades en docència i en investigació. Un nivell que hem assolit gràcies a l'esforç de tots, especialment del personal docent i investigador i del de serveis; un personal que ha sabut superar amb feina i entusiasme la mancança ja crònica de recursos.

Però, creieu-nos quan us diem que aquesta excel·lent situació es pot perdre si no hi ha una resposta social i política decidida; una resposta que permeti que no tota la responsabilitat es fonamenti en aquest sobreesforç del personal.

En general, els moments de canvi a les institucions generen sentiments d'esperança i de confiança, també a vegades d'incertesa, però en qualsevol cas indueixen a pensar que els objectius, siguin individuals o col·lectius, tindran cabuda als plantejaments programàtics dels que han de governar-les.

En el nostre cas és així, atès que el document programàtic que vàrem presentar a tots els partits polítics que ara constitueixen l'arc parlamentari, va ser àmpliament acollit i en sentit positiu.

A més, des del Govern, ja s'han manifestat unes clares propostes per a la Universitat, coincidents amb les nostres. Tot plegat ens fa sentir esperançats i confiats.

En aquell document hi presentàrem un recull de dades per fonamentar, amb rigor, una sèrie de propostes per tal que la UIB es pugui mantenir, i fins i tot millorar, com la institució pública d'ensenyament superior de la més alta qualitat, tant en formació com en recerca i innovació. La UIB és una institució pública que vol reafirmar, per altra banda, el seu compromís amb els valors de la solidaritat, la integritat, la igualtat i el diàleg; una institució amb vocació de referència per als nostres estudiants i per a la societat en general.

El nostre plantejament per a la UIB en el quadrienni 2016-19 es basava, i es basa, fonamentalment en aquests objectius:

Millorar constantment l'activitat docent, que ja és de qualitat.

Mantenir-nos en llocs capdavanters d'excel·lència en investigació.

Projectar la innovació i la transferència del coneixement a la societat i, singularment, a la seva economia real.

Potenciar, encara més, la internacionalització de l'activitat universitària, afavorint, en particular, la mobilitat dels estudiants.

Oferir una projecció cultural i social a l'abast de totes les Illes, com a institució amb vocació universal però alhora arrelada al territori i compromesa amb la nostra cultura i amb la nostra llengua catalana.

La consecució d'aquestes fites motiva la nostra feina com a equip de govern, per anar edificant l'estructura de l'educació superior de les nostres illes, que, no ho dubteu, ha de ser una prioritat de les polítiques públiques per convertir l'educació i la formació en un element bàsic de benestar.

Per tal d'assolir aquests objectius i reptes, vàrem demanar la implicació dels partits polítics, tant dels que avui governen com del conjunt de tots els que avui representen la voluntat popular al Parlament.

La gran coincidència entre, i amb, els diferents partits, és el compromís d'incrementar el pressupost pel que fa a la partida del personal docent i investigador i del personal d'administració i serveis, fins a arribar, com a mínim, a la mitjana del conjunt de les universitats espanyoles. Ens digueren que sí a l'increment de la dotació en R+D+I, afavorint projectes col·laboratius amb les empreses (per complir el Pla de ciència i tecnologia, amb un finançament estable i de caràcter plurianual), a afavorir la internacionalització amb programes d'ajuts específics i a mantenir els costos de les taxes de matrícula a la part baixa de la forquilla que fixa el Ministeri.

Pel que fa a infraestructures, s'ha valorat positivament la necessitat de construir un nou edifici interdepartamental i una biblioteca central, així com recuperar la dotació pressupostària per al manteniment d'infraestructures al campus. Ens alegra saber que, a hores d'ara, els dos edificis es tenen en compte al programa operatiu dels fons FEDER.

En el debat sobre la conveniència d'implantar els estudis de Medicina, amb diferents graus de convenciment, els diferents partits es varen mostrar amb predisposició a continuar avançant perquè això sigui, ben prest, una realitat. I així ho esperam i desitjam, no només com a Universitat, sinó sumant-nos al col·lectiu del sistema de salut, perquè ho valoram com un element de millora assistencial i d'augment de la investigació en salut.

Amb dades contrastables a la mà, la nostra proposta de mínims per mantenir l'alt nivell de qualitat i de rellevància de la Universitat de les Illes Balears rau en una inversió raonable, per a una comunitat autònoma capdavantera com la nostra, per aconseguir que la UIB sigui una palanca de progrés social i cultural, però també econòmic, per a les Illes Balears.

I en què consisteix aquesta proposta?... La coneixeu bé, senyora Presidenta:

Assolir, en aquesta legislatura, una transferència que assigni per alumne una quantitat que s'acosti a la mitjana de finançament de l'Estat espanyol (això significaria, si fa no fa, tornar a la situació que tenia la UIB l'any 2009).

Cobrir el capítol de personal amb la transferència que es prevegi en el pressupost per a 2016, situació que es va rompre el 2011.

Incrementar el percentatge destinat a R+D+I, que és quatre vegades inferior a la mitjana de l'Estat, i és el més baix de les 17 comunitats autònomes.

I quin és el nostre compromís?:

Fer la millor gestió possible dels recursos destinats a la Universitat, amb la voluntat de retre comptes, en seu parlamentària, quan ens sigui requerit, per informar de la cobertura de les necessitats de la UIB.

Ja em direu si és una quimera demanar que la UIB tingui un finançament almenys igual que la mitjana del de la resta d'universitats espanyoles. Mantenir per més temps aquesta desigualtat, obviant que vivim en un entorn universitari cada dia més competitiu, és condemnar el futur de la nostra universitat i, en particular, els nostres estudiants, que s'han de desenvolupar en la societat del coneixement.

Avui més que mai, quan es parla d'Estat del benestar cada vegada es té més en compte que l'educació n'és un ingredient bàsic, perquè la societat del segle XXI sigui una societat més democràtica, més justa, més lliure i més igualitària.

No hem d'oblidar, per altra banda, que la millora de la qualitat de vida, que és pràcticament sinònim de benestar, tan sols ha estat i és possible gràcies a la recerca: els coneixements generats a través de la investigació, en ser transferits al teixit

productiu i social, permeten innovar i millorar la qualitat de vida. Són també, i convé no oblidar-ho, els coneixements que seran transmesos, que constituïran els continguts educatius, tancant d'aquesta manera la primera volta del cercle del coneixement: investigació, transferència i transmissió.

Per aquestes raons, la Universitat, els poders polítics i tota la societat en general ens hem de coresponsabilitzar a arbitrar el projecte educatiu de futur; que sigui, alhora, realista i engrescador, però que sigui la clau que obri les portes de la cultura i de l'educació als nostres ciutadans. A tots els ciutadans, siguin de l'edat que siguin, amb el repte ineludible d'integrar-nos amb la societat i sentir-nos així cada vegada més lligats a la realitat cultural, històrica, social i econòmica de les Illes Balears.

Per això, una vegada més, i com una veu més, demanam el compromís per bastir, una vegada per totes, un gran pacte per l'educació!

Però sabem que per aconseguir aquesta comunió entre societat i Universitat, és imprescindible que la societat mateixa valori i integri la importància de l'educació i de la formació com a valors primordials. Volem aquí expressar el nostre agraïment a totes les institucions i empreses que s'impliquen per facilitar les pràctiques als nostres estudiants, que són cada vegada més en quantitat i en intensitat. Així mateix, volem fer un agraïment especial a aquelles institucions i empreses que ens ajuden, amb el suport econòmic, a crear càtedres de propòsit específic en àmbits de recerca i de formació.

L'exemple més recent el vàrem tenir el propassat divendres, en la creació de la càtedra patrocinada per l'empresa Hotelbeds. Una empresa de la qual més del 30 per cent dels empleats són exalumnes de la nostra universitat. Un bon exemple de confiança en la UIB i en la seva feina, atès que, tal com he dit en les diferents cerimònies de graduació, l'èxit dels nostres titulats contribueix a l'èxit de tota la UIB.

Un altre exemple recent: una patent de la Universitat de les Illes Balears, resultat de la investigació desenvolupada per l'equip del Laboratori de Litiasi Renal del IUNICS, ha permès a l'empresa biofarmacèutica Sanifit, que va sorgir el 2004 com a empresa derivada de la UIB, una ronda de finançament de 36,6 milions d'euros; l'operació més gran realitzada en la història del sector biotecnològic a Espanya i la desena d'enguany a Europa.

Aquestes notícies superen, amb escreix, totes les expectatives sobre els beneficis que la Universitat pot aportar a la societat a través de la transferència dels resultats de la recerca i la innovació.

Necessitam que la societat vegi en la UIB una bona universitat, que ho és; una universitat capaç de mantenir la seva competitivitat en la investigació i de garantir una formació adequada a unes generacions novelles que s'han de moure forçosament en un món cada cop més competitiu i complex.

La nostra universitat, amb arrels històriques de més de cinc-cent anys en la Universitat lul·liana, i amb trenta-set anys des de la seva renaixença, és una institució amb un

prestigi creixent. Per això esperam que, cada vegada més, el fet d'estudiar a la UIB serà la primera opció escollida pels estudiants d'aquestes illes.

Moltes i molts dels que ahir varen ser els nostres estudiants ocupen avui llocs de responsabilitat en el teixit socioeconòmic, cultural i polític de les Illes. Molts d'aquests avui sou aquí, i us ho agraïm. Sou els que, quan hem tingut l'oportunitat de parlar-ne, ens heu transmès valoracions positives respecte de la formació rebuda i també ens heu assenyalat camins de millora.

Senyor Batlle de Palma, vós sou un d'aquests exalumnes. Us volem dir que ens va agradar molt quan a la reunió que férem ambdós equips de govern, amb molts regidors i regidores també exalumnes, vàreu fer el propòsit d'anar convertint Palma en ciutat universitària. Un propòsit que a poc a poc, lluny de quedar en paraules, hem d'anar omplint de contingut.

Ens agradaria copsar que tots els exalumnes participen de la definició i construcció d'aquest projecte, mai acabat, que és la Universitat. Un projecte que necessita retroalimentació per treure'n el màxim rendiment, com qualsevol sistema dinàmic que té capacitat d'adaptar-se a les condicions de contorn. Ens agradaria molt comptar amb tots i cadascun d'ells, perquè siguin els millors prescriptors de la UIB. Amb aquesta finalitat posam al seu abast el programa AlumniUIB.

També ens agrada comptar amb la representació dels agents socials i sindicals en el si del Consell Social. Òrgan amb el qual comptam per, conjuntament, enfortir el lligam entre societat i Universitat.

Senyora Presidenta, amigues i amics, amb el nostre plantejament no demanam la lluna. Només volem acostar-nos als paràmetres d'altres comunitats que, tot i transitar pels mateixos tortuosos i difícils carreranyes de l'economia, han fet una aposta decidida per l'educació en general i per la superior en particular.

Vull acabar manifestant-vos el desig i el compromís de continuar lluitant, juntament amb l'equip de govern i amb tots els que m'acompanyen, que són molts i en diferents llocs i responsabilitats, per fer que la nostra universitat sigui cada vegada de més qualitat, amb personalitat pròpia i amb un fort sentit col·lectiu de responsabilitat, per contribuir a fer de la nostra una societat del coneixement i de la cultura.

Entre tots volem fer de la UIB la institució que, a més de ser el referent de l'educació, la investigació, la transferència de coneixements i l'extensió cultural, assumeixi el paper de líder social que li correspon.

Moltes gràcies.